

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 29

Fylke: Buskerud

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Nore

Emne: Julenissen

Bygdelag: Hovedbygda

Oppskr. av: O. G. Rue

Gard: Svendsrud

(adresse): Kravik

G.nr. 181 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Johan Svendsrud, f. 27/8 65. Knet Nore on. fl. om lag samme
alder på N. N. som J. S.

SVAR

1) Skikken med julenisse er ikke gammel, men jeg har ikke råka noen som husker 1. gang det var julenisse på fest. Det er helst trolig det var etter at arbeidet med Nore ~~jord~~ kraftstasjon begynte; i tidsrommet 1917 til 1925. Her i mabolaget var det på julefest på Strømmen skole at de første gang hadde nisse som delte ut gaver. Det måtte være rundt 1925. Det er i yngre tid at den er kjent i hjemmene.

2) Det er ingen regel her for hvem som pleier å kle seg ut. Til å begynne med så blei det ikke brukt gaver, annet enn godter. Nissen delte disse godtene ut til barna, men fikk ingen ting for strevet.

3) Det er ingen regel for hvem som skal være nisse. Det er mest om å gjøre å finne en som er villig og som vil prate litt.

4) Det blir brukt maske med hvitt skjegg og rød "pikkluve". Til å begynne med, blei det brukt heimelaga masker. Alltid har nissen en stav. Ellers blir

2

det helst brukt gamle kler så ingen skal
kjenne dem.

5.) Nå blir det bare brukt kjøpemaskeer.

6.) Nå blir det svært lite brukt, å gå jule-
bukke. Det er helt bare barn. De bruker
både himmelaga masker og kjøpemaskeer.
For i lida laga dei stygge masker av tøy,
slasa dei med lav og horn. Det blei
også brukt masker av papp. De stappa
ut på kroppen blei uformelig. Enkelte
sota og mala ansiktet. Det var ingen
regel om korte bukser og kuffer, men det
blei oftast brukt stav.

7.) Det hender ikke at julebukker deler
ut gaver.

8.) Det er ingen forbindelse mellom
julenisse og julebukke, og heller ikke
med den gamle øissen som fikk
graut på låven.

9.) Det er ingen fortellinger om overkelig
måter å få julegaver på her i nærheten.
Det har vært skikk å sprandte öl og
kaker på julebukkene, men det var
ofte dei ville ^{ikke} smake på noe for
maskene hindra dem i nyte noe,
og det var sjelden de vil gi seg til
kjenne.